

## Kuntastrategia 2022-2025 projektit

1. **Positiivista kuntakuvaa (aktiivinen ja yhteistyökykyinen) rakennetaan yhteistyössä kuntalaisten, kunnan henkilöstön ja luottamushenkilöiden voimin. Kuntakuvakampanja.**

Kunnan viestinnässä ja toiminnassa on painotettu kuvaa Rautalammista: aktiivisena ja kehittyvänä maaseutukuntana, yhteisöllisenä ja osallistavana paikkana, luonnonläheisenä ja turvallisena asuinympäristönä Kuntakuvaa on rakennettu tuomalla esiin kunnan vahvuuksia, kuten asumismahdollisuuksia, elinympäristön viihtyisyyttä, tapahtumia ja paikallista yhteishenkeä.

Kuntalaisia on osallistettu kuntakuvan rakentamiseen mm. osallisuushankkeiden ja -tilaisuuksien kautta, yhteisten tapahtumien, kyläkävelyiden ja talkoiden muodossa, vuorovaikutteisella viestinnällä kunnan verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Varsinaisen, erillisen "kuntakuvakampanjan" sijaan Rautalammilla on toteutettu **kampanjamaisia kokonaisuuksia**, kuten: asumisen ja muuttamisen esiin nostaminen, tapahtumien ja paikallisten toimijoiden näkyvyyden lisääminen, tarinallisen ja visuaalisen viestinnän kehittäminen

Tämä lähestymistapa on mahdollistanut kuntakuvan rakentamisen aidosti ja kustannustehokkaasti, hyödyntäen olemassa olevia resursseja ja verkostoja.

2. **Kansallispuisto (luonnon) hyödyntämistä lähdetään monipuolistamaan ja vahvistamaan laajassa ylikunnallisessa yhteistyössä.**

Rautalampi ja Konnevesi yhteinen ylätason suunnitelma päivitetty. „Laurentius-polku (tyssäsi yhden maanomistajan vastukseen). Maastopyörähanke (tyssäsi maanomistajan vastukseen, korvaavaa reittiä ei löytynyt). Saukkolampi-hanke.

3. **Asunto- ja tonttitarjontaa kehitetään ja monipuolistetaan.** Tarjonnan näkyvyyttä lisätään markkinointikampanjoilla, -kilpailulla ja -kokeiluilla. Rohkeat uudet avaukset. Kilpilammen ja Kuutinharjun tontit, Toholahti, yritystontteja. Kunnassa on tuotettu **uusi video Rautalammin tonttikohteista ("Koti maalta ja ihastu")**, jolla pyritään lisäämään tonttien ja kunnan asumisen tunnettavuutta. Kunnan verkkosivuilla on koottu tietoa **vapaista tonttivaihtoehtoista, vuokra- ja myytävistä asunnoista** sekä muu asumiseen liittyvä materiaali muuttajille ja paikkakuntalaisille. Rautalammin kunta on hyödyntänyt **kansalaispaneelia vuokra-asumisen tulevaisuuden linjauksissa**, koska kunnan omistaman Asunnonhankinta Oy:n asuntokanta on ikääntynyt ja käyttöaste on korkea (~92 %). Paneeli laati suosituksia vuokra-asuntotarjonnan monipuolistamiseksi huomioiden mm. väestörakenteen ja muuttajien tarpeet. Kunnan verkkoviestintä, videot sekä tontti- ja asuntotietojen kokoaminen keskitetysti verkkoon toimivat näkyvyyden lisäämisen tapoina.
4. **Asuin – ja elinympäristön turvallisuuteen ja viihtyisyyteen panostetaan yhteisillä resursseilla ja talkoilla kuntalaisten, yritysten ja yhteisöjen kanssa. Yhdessä tekeminen.**

Kunnan ja kumppaneiden yhdessä toteuttama hanke käynnistettiin **2024**, ja sen tavoitteena on lisätä asukkaiden osallistumista ja yhteisöllistä toimintaa. Rautalammin valituiksi kehitysteemoiksi tulivat mm. yhteisöllinen toiminta ja "Koko kylä turvana". Hankkeen puitteissa on järjestetty mm. **kyläkävelyitä**, jotka ovat olleet avoimia tapahtumia, yhdistäneet kuntalaisia ja tukeneet yhteisöllistä turvallisuuden tunnetta ja yhdessä tekemistä.

*Esimerkkejä toteutuneista kävelyistä:*

- linturetki Rastunsuon lintujärvelle,
- historiallinen kyläkävely kirkonkylällä,
- sieniretki Tyyrinvuorella.

Lisäksi työpajoja ja yhteistyötapaamisia on järjestetty turvallisuuden ja varautumisen edistämiseksi yhdessä **SPR:n, kylätoimikuntien ja muiden toimijoiden kanssa**.

Talkoopäivänä keväällä kunta hoitaa ilmoitukset, vakuutukset, muonituksen ja jätehuollon. Torialueen suunnittelu ja rakentaminen. Pohjapatohanke 2022. Sääksjärvihanke.

## **5. Digitaalisia palveluita lisätään, digituen tarjoamisista ja digiosaamista vahvistetaan (kuntalaiset, henkilöstö ja luottamushenkilöt).**

Kilpailukyky ja kehittyminen. Chatbotti otettu käyttöön 2023. Perusopetuksessa suunniteltiin etäluokan toteutus. Varsinainen etäluokan rakentaminen ja käyttöönotto ajoittui uudelle valtuustokaudelle. Opetuksen digitalisoimista on suunniteltu ja pilotoitu perusopetuksessa. Lukiossa on toteutettu opetusta verkon yli kolmen lukion verkostossa. Opetushenkilöstön ja varhaiskasvatuksen henkilöstön digiosaamista on vahvistettu. Kirjastossa on ollut tarjolla matalalla kynnyksellä digitukea kuntalaisille.

## **6. Tuetaan paikallisten elinkeinojen kehittymistä ja työpaikkatarjonnan monipuolistamista. Varmistetaan työvoiman saatavuutta yhteistyössä elinkeino- ja koulutustoimijoiden kanssa.**

Rautalammin kunta ja Rautalammin Yrittäjät ry allekirjoittivat elinvoimalupauksen, jossa kunta sitoutuu toimimaan tiiviissä yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa osaavan työvoiman etsimisessä ja koulutusvaihtoehtojen koordinoinnissa sekä edistämään yritysmyönteistä ilmapiiriä.

**Elinkeinotoimen palvelut.** Kunnan elinkeinotoimi (osana strategisia palveluja) tukee:

- yritysten kehittämistä ja toimintaedellytysten luomista
- uusyritysten neuvontaa ja omistajanvaihdosten edistämistä
- työvoiman saatavuuden ja ammatillisen koulutuksen kehittämistä

Toteumaraportin mukaan elinkeinotoimessa on ollut vilkasta kysyntää ja useita yrityshankkeita rahoitettu vuoden aikana myös rahoituspäätöksillä. Avoimia työpaikkoja on esillä kunnan netti sivuilla, koska kunnassa ylläpidetään tietoa: avoimista työpaikoista kunnan rekry-palveluiden kautta

Rautalammilla on mahdollistettu myös tutkinto tai osatutkinto n. 100 henkilölle. Kunta on yhdessä koulutustoimijoiden kanssa organisoinut koulutukset, tilat on tarjottu ilmaiseksi. Toimivat työllisyyspalvelut, Savogrown palvelut.

**7. Monikanavaisen hajautetun viestintämallin rakentaminen kuntaorganisaation sisällä, tavoitteena jatkuva kaksisuuntainen vuorovaikutus kunnan, kuntalaisten, yritysten ja yhteisöjen kesken.**

Viestintäkoordinaattori aloitti 2023, viestintä on monipuolistunut ja rikastunut. Kuntalaispalaute kanava käytössä, kaikkiin nimellä tulleisiin palautteisiin vastataan. Elinvoimalupaukset. Yrittäjäaamukahvit, kunnanjohtajan kyselytunnit, kuntalaisillat, Osku-hanke (osallisuus kuuluu kaikille). Kouluverkkoprosessissa kuntalaisia osallistettiin ja kuultiin monin tavoin lukuisissa tilaisuuksissa. On luotu ja kehitetty foorumeita asiakaskohtaamisille: varhaiskasvatuksen asiakasraati, perusopetuksen oppilaskunta ja vanhempainyhdistys. Lukiossa on voimakkaasti kehitetty huoltajayhteistyötä. Kouluruokailua kehittämään perustettiin ruokaraati.

**8. Henkilöstöpolitiikkaa kehitetään esimiesten johdolla hyvinvointi ja osallisuus edellä. Henkilöstöohjelman uudistaminen.**

Työterveyshuollon toimintaohjelma uudistettiin, painopiste siirrettiin selkeästi ennaltaehkäisevään toimintaan. Laaja työterveyshuollon sopimus, mielen hyvinvointipalvelut, uniryhmät ym. Tarvittaessa työterveyshuolto on tehnyt psykologin vetämiä interventioita toimialoille. Kehityskeskusteluissa hoidetaan vuosittain. Kunnan työkykykoordinaattori on nimetty. Työnohjausta järjestetään tarvittaessa. Kehittämishankkeita on käytetty osaamisen kehittämisessä. Varhaisen tuen malli, korvavan työn malli käytössä. Etätyö. Virkistysiltapäivät ym. Mieliteko ABC-malli otettu käyttöön kaikilla toimialoilla. Työhyvinvointia on seurattu ja seurataan säännöllisesti, viimeisin kysely 2025. Sen mukaan kokemus omasta työkyvystä on kehittynyt selvästi edellisestä arvioinnista.

Perehdytyskäytäntöjä on kehitetty. Esihenkilöillä on oman työnsä tueksi jatkuva tuki.

Tarpeen mukaan on mahdollistettu työnohjausta. Jaksamista on tuettu myös työtä uudelleen organisoimalla, esimerkiksi sihteeripalvelujen uusi järjestäminen sivistyksen toimialalla.

## 9. Omistajapolitiikkaa aktivoidaan tasapainoisen kuntatalouden edellyttämällä tavalla, Omistajaohjelma uudistaminen.

Vuosina 2023–2025 Rautalammin kunnassa on edistetty omistajapolitiikan aktiivisempaa ja talouden tasapainoa tukevaa otetta osana laajempaa kuntatalouden ja konserniohjauksen kehittämistä. Toimenpiteet ovat painottuneet erityisesti omaisuuden tarkoituksenmukaisuuden arviointiin, riskien hallintaan sekä omistajaohjauksen selkeyttämiseen. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kunta on tarkastellut omistuksiaan uudessa toimintaympäristössä, erityisesti:

- sote-kiinteistöihin liittyvien omistusriskien ja tulevaisuuden käyttömahdollisuuksien arviointia
- kunnan roolia kiinteistönomistajana tilanteessa, jossa palvelurakenne muuttuu
- omistamisen ja yhtiöittämisen vaihtoehtojen tarkastelua taloudellisesta ja toiminnallisesta näkökulmasta
- Tämä arviointityö on vahvistanut omistajapolitiikan kytkentää **talouden tasapainotavoitteisiin ja riskienhallintaan.**

Kunnassa on kiinnitetty huomiota siihen, että omistajaohjaus tukee:

- konsernin kokonaisedun toteutumista
- taloudellista ennakoitavuutta
- yhtiöihin liittyvien taloudellisten riskien hallintaa

Omistajaohjauksen roolia on käsitelty osana talousarvio- ja taloussuunnitteluprosesseja sekä konserniyhteisöjä koskevaa raportointia. Tämä on luonut perustaa omistajapolitiikan systemaattisemmalle uudistamiselle.

Omistajapoliittisia ratkaisuja on tarkasteltu myös entistä vahvemmin kuntatalouden näkökulmasta:

- omistuksiin sitoutuneen pääoman arviointi
- yhtiöiden ja kiinteistöjen taloudellinen tuottavuus tai kustannusvaikutus

Tavoitteena on ollut varmistaa, että kunnan omistukset tukevat palvelutuotantoa, elinvoimaa tai talouden vakautta, eivätkä muodostu pitkällä aikavälillä taloudelliseksi rasitteeksi.

Vuosina 2023–2025 on luotu edellytyksiä omistajaohjelman uudistamiselle:

- toimintaympäristön muutosten tunnistaminen (hyvinvointialue, TE-uudistus, kuntatalouden paineet)
- tarve selkeyttää kunnan omistamisen tavoitteita, periaatteita ja prioriteetteja
- omistajapolitiikan kytkeminen aiempaa tiiviimmin strategiaan ja taloussuunnitteluun

Vaikka varsinaista päivitettyä omistajaohjelmaa ei vielä ole hyväksytty, valmistelutyö ja omistajapoliittinen ajattelutapa ovat selvästi aktivoituneet. Konserniohjeet päivitetty ( käsittely 2026).

## 10. Tiivistetään henkilöstön ja luottamushenkilöiden yhteistyötä ja lisätään molemminpuolista avoimuutta ja luottamusta. Yhteistoiminnan pelisäännöt. –

Yhteistoiminnan pelisäännöt laadittiin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyönä ja ne otettiin käyttöön 2022.